

AMNESTY INTERNATIONAL I NORGE 2016

AMNESTY
INTERNATIONAL

Innhold:

Hilsen fra generalsekretæren	3
Dette fikk vi til i Norge	4
Landsmøtet i Trondheim	6
Intervju med Nancy Herz	8
Flyktningkampanjen.....	10
Aktivisme Norge rundt	12
Amnesty i verden.....	14
Kampen mot dødsstraff	16
Slik støtter Norge Amnesty	18

Forsiden: Under Oslo Pride deltok Amnesty i toget med en fargerik flåte – et helt lasteplan fullt av glade aktivister.

Totalt 34 249 personer i Norge skrev under på Amnestys aksjon for å få løslatt Phyo Aung. Hun slapp fri i april 2016, og besøkte Amnestys landsmøte i Trondheim et drøyt halvår senere.

Husk lyspunktene i 2016!

Blir 2016 året det begynner å gå bedre, spurte jeg da 2015 gikk mot slutten. Jeg skulle ønske jeg kunne ha svart et rungende «JA!» på mitt eget spørsmål.

Men for mange ble 2016 et rent helvete. Kynisk storpolitikk førte til at blodbadet i Syria fikk fortsette. Gjentatte ganger brukte Russland og Kina vetoretten sin i sikkerhetsrådet og nektet FN å gripe inn.

På Filippinene ble det valgt en president som ikke skydde noen midler i krigen mot narkotika, og som lot politiet gå rundt i gatene som rene dødsskvadroner.

I USA ga velgerne Donald Trump klarsignal til å flytte inn i Det hvite hus, og i løpet av året kom han med den ene menneskerettsfiendtlige uttalelsen etter den andre: Støtte til bruken av tortur, og en lang rekke utsagn som ga næring til fremmedfrykt og rasisme.

I Europa gikk det nærmest sport i å holde folk på flukt unna egne grenser, både med fiendtlig retorikk og ved å bygge fysiske murer. Her i Norge sendte man fortvilte unggutter tilbake til krigsherjede Afghanistan. Og skrøt av det.

Men dette til tross: Det er heldigvis ingen grunn til å la all elendigheten være det eneste vi husker når året skal oppsummeres.

Det skjedde mye bra også, selv om det ikke alltid ble rapportert om i nyhetene. For mange vil nemlig 2016 stå igjen som året hvor alt faktisk snudde til det bedre.

Dette har vært et år med mange viktige menneskerettslige seire. Mer enn 650 mennesker som satt urettmessig fengslet har sluppet fri fra fangenskap. Det er nesten to i snitt hver eneste dag. Viktige lovendringer har funnet sted i over 40 land, inkludert i Norge, hvor transpersoner endelig kan skifte juridisk kjønn på en enkel måte.

Alt dette fordi folk som oss har sagt ifra.

For uansett hvordan politikerne våre ter seg, så kan vi utgjøre en viktig forskjell.

Det skal faktisk ikke så mye til for å dytte verden i en litt bedre retning. Du kan signere en aksjon, slik at vi til sammen får en sterk stemme når vi ber makta skjerpe seg. Du kan skrive et personlig brev slik at motet holdes oppe hos et menneske et helt annet sted i verden.

Jeg vet at det nytter. For det hender jeg er så heldig at jeg får møte noen av dem vi har kjempet for, og som endelig har fått friheten tilbake.

Som tidligere dødsdømte Moses Akatugba, en ung mann fra Nigeria som besøkte Norge og Amnestys landsmøte i november. Han fortalte meg at brevene han mottok i fengselet virkelig ga ham styrke i en ellers uutholdelig hverdag. Det samme sa Phyo Phyo Aung (bildet), en tidligere samvittighetsfange fra Myanmar som slapp fri i april.

De er levende bevis på at vi aldri må slutte å rope ut mot urettferdighet.

John Peder Egenæs
Generalsekretær, Amnesty International i Norge

Jeanette John Solstad Remø og helseminister Bent Høie med lovforslaget som siden ble vedtatt av Stortinget. Titusener av Amnesty-aktivister fra hele verden hadde signert aksjonen for at Jeanette John (før John Jeanette) enkelt skulle få endre juridisk kjønn.

Vi skrev historie

I 2016 vedtok Stortinget en historisk lov om endring av juridisk kjønn.

Det ble slutten på flere tiår med systematiske brudd på transpersoners rettigheter i Norge.

- Dette er en viktig seier for alle som i mange år har kjempet for menneskers rett til å være seg selv. Vi i Amnesty synes det er svært gledelig at norske myndigheter tar transpersoners menneskerettigheter på alvor. Det betyr mye at ens selvopplevde kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk samsvarer med hva som står i identifikasjonspapirene, for eksempel i passet, sa Patricia Kaatee, politisk rådgiver i Amnesty International i Norge.

De diskriminerende kravene om irreversibel sterilisering og medisinsk behandling for å kunne endre juridisk kjønn ble endelig byttet ut med en rask, åpen og lett tilgjengelig prosedyre.

Den nye loven trådte i kraft 1. juli 2016, og ble feiret i Amnestys lokaler sammen med flere andre organisasjoner som lenge har kjempet for å få en slutt på den krenkende behandlingen av transpersoner. En av dem som jublet høyest var Jeanette John Solstad Remøy. Hun hadde siden 2014 gitt ansikt til Amnestys internasjonale aksjon rettet mot norske myndigheter, hvor kravet var at det måtte bli enkelt å endre juridisk kjønn i Norge.

- Fra å være en sinke, stiller Norge nå helt i front når det gjelder transpersoners menneskerettigheter, sa Jeanette John.

Helseminister Bent Høie (H) sa at det var det viktigste lovforslaget han hadde lagt frem i sin karriere. - Det handler om retten til å være den man er.

I mai satte Amnesty dagsorden med fire rapporter om levekårene for sexarbeidere i henholdsvis Norge, Argentina, Hong Kong og Papua Ny-Guinea. Gjennom grundig etterforskning og et bredt utvalg av kilder kunne Amnesty International presentere solid dokumentasjon på hvordan rettighetene til en marginalisert gruppe blir krenket i både lov og praksis. I Norge skapte rapporten en viktig debatt om det juridiske rammeverket rundt sexarbeid, og om konsekvensene av kriminalisering.

I desember arrangerte Amnesty, i samarbeid med PION og Prosentret, et stort internasjonalt seminar med sexarbeidere, forskere og politikere på Litteraturhuset i Oslo.

«Stopp Tortur»-kampanjen ble avsluttet i 2016 etter to år med mange gode resultater. Det er blitt satt i gang lovendringer i noen av de fem fokuslandene i kampanjen, og flere torturoverleverere er nå løslatt.

En forebyggingsenhet mot tortur ble etablert under Sivilombudsmannen som en del av Norges forpliktelser under FNs torturkonvensjon. Amnesty ble invitert og deltar nå fast i enhetens rådgivende utvalg.

I «Folk i fare»-kampanjen jobbet vi for fem utsatte enkeltmennesker. Da kampanjen ble avsluttet i oktober etter litt over et halvt års innsats, hadde både den Guantánamo-innsatte Mohamedou Slahi og den aserbajdsjanske journalisten Khadija Ismayilov blitt løslatt.

2016 var året hvor Amnesty virkelig tok steget inn i podkastuniverset med Megafonen, som er tilgjengelig i iTunes og på www.amnesty.no/podkast. Blant gjestene var journalist Christian Borch, Amnestys sjefsetterforsker Anna Neistat og terapeut Bjørn Løvland. Lytterrekorden ble satt med episoden hvor NRK-profil Silje Nordnes og FRIs leder Ingvild Endestad snakket om homokamp, parade og de som ble drept på nattklubben Pulse i Orlando. Denne ble lastet ned over 6600 ganger.

Amnesty fortsatte sin forebyggende og holdningsskapende kampanje mot voldtekt og seksuelle overgrep i Norge, og «Nei er Nei»-kampanjen var svært synlig i sosiale medier. Det vellykkede samarbeidet med russearrangører og utstyrsleverandører fortsatte, og sikret spredning av Amnestys materiell til russen. Mer enn 110 000 strykemerker med slagordet «Nei er Nei - Voldtekt = sex uten samtykke» ble sendt ut.

I kjølvannet av kuppforsøket i Tyrkia så vi en kraftig forverring av menneskerettighets situasjonen i landet. Dette tok Amnesty opp i media flere ganger og vi arrangerte et stort seminar på Litteraturhuset i Oslo med prominente tyrkiske menneskerettighetsforkjempere. Amnesty var også sentral i oppfølgingen av de stadig trangere kårene for menneskerettigheter og ytringsfrihet i Russland.

120 450

Antall mennesker som likte Amnesty International Norway på Facebook.

12 070

Antall følgere av Amnestys Instagram-konto ved slutten av 2016.

572 000

Antall videovisninger på Amnestys Facebook-side.

Da heltene kom til Norge

Under landsmøtet i Trondheim fikk medlemmene møte noen av de modige menneskene de har kjempet for å få løslatt.

Dødsdommen mot Moses Akatugba fra Nigeria fikk en hel verden av Amnesty-aktivister til å protestere, og blant dem som ropte høyest var tre jenter fra Sandefjord. I dokumentarfilmen «Kjære Moses» på www.amnesty.no/moses kan man se det følelsesladde møtet mellom Moses og jentene under landsmøtet.

- Dere kan være stolte av dere selv. Dere har virkelig utgjort en forskjell for meg, sa Moses.

Resten av de rundt 250 landsmøtedeltakerne fikk også muligheten til å hilse på Moses. Han fortalte om hvordan han ble arrestert som 16-åring, torturert og dømt til døden åtte år senere.

- Hvis jeg kunne be om én ting, så vil det være at det blir vedtatt en lov i Nigeria som gjør at det å utføre tortur blir en forbrytelse. Jeg kom meg gjennom det, og jeg vet hvordan det er. Jeg vet hvordan tortur kan få deg til å tilstå ting du ikke har gjort, sa Moses.

Amnestys landsmøte blir arrangert annethvert år, og her har medlemmene mulighet til å påvirke organisasjonens arbeid framover. Temaet for Landsmøtet 2016 var menneskerettighetsforkjempere og slagordet var «Vi kjemper for dem som kjemper for oss».

- Rommet for menneskerettighetsarbeid i verden er krypende, sa generalsekretær John Peder Egenæs i sin tale til landsmøtet.

Ekteparet Phyo Phyo Aung og Lin Htet Naing fortalte om kampen for studenters rettigheter i Myanmar. De er begge tidligere samvittighetsfanger, og har sittet flere år i fengsel som følge av engasjementet sitt. I 2015 ble begge fengslet på nytt, og Amnesty-aktivister i Norge og resten av verden aksjonerte for deres løslatelse. I april 2016 slapp de fri, i likhet med flere andre fengslede studentaktivister i Myanmar.

- Vi mener det er vårt ansvar å gjøre noe. Jeg tar ansvar for meg selv og for landet mitt, sa Phyo Phyo.

Det ble også gjort ære på en kvinnelig menneskerettighetsaktivist som har kjempet en svært viktig kamp fra Norge. Safia Abdi Haase fikk Amnestypriisen 2016 fordi hun i årevis har stått i bresjen for kvinners rettigheter. Dette inkluderer innsatsen mot vold og kjønnslemlestelse av kvinner, og hennes kamp mot rasisme og fordommer.

- Det å fortelle gir meg styrke. Jeg har blitt hørt og sett, og jeg ser at mine erfaringer hjelper andre. Både politisk og medmenneskelig ser jeg at det nytter. Det er sikkert mange som fortjener denne prisen mye mer enn meg, men jeg tar imot den med takknemlighet for alle kvinnene som har opplevd krenkelser og vold mot egen kropp, sa Safia.

Amnestys landsmøte har tradisjon for å komme med felles uttalelser. Denne gangen ba landsmøtet norske myndigheter om å kartlegge overvåkning i Norge, og å sikre at voldtektsbestemmelsen i straffeloven kommer i overensstemmelse med internasjonal rett.

Landsmøtet valgte nytt styre (se neste side) og vedtok også Amnesty International i Norges strategi for 2017-2019. Les hele strategien på www.amnesty.no/strategi2017.

Styret nedsatte dessuten et demokratiutvalg for se på hvordan det kan bli enda enklere for medlemmer i Amnesty å engasjere seg og delta i viktige beslutninger. Utvalget skal presentere sine funn og eventuelle forslag til forbedringer ved regionmøtene våren 2018.

58 500

Per 31. desember 2016 var det 58 500 betalende medlemmer i Amnesty International i Norge.

91

Antallet unge aktivister som deltok på ungdomssamlingen «Be a human rights defender» fredag 4. november i forkant av landsmøtet.

251

Det totale antall registrerte delegater under landsmøtet. Blant disse hadde 200 stemmerett. Man må ha vært medlem i et halvt år før landsmøtet for å kunne stemme.

Da Moses var 16 år gammel ble han fengslet og torturert, beskyldt for å ha stjålet noen mobiltelefoner. Åtte år senere ble han dømt til døden, men slapp fri i mai 2015 etter massivt internasjonalt press. Moses hadde gledet seg lenge til å hilse på Amnesty-aktivistene Celine Hansen, Ugne Striokaite og Signe Davidson, fordi han hadde hørt hvordan de sto på for å få ham fri.

A portrait of Nancy Herz, a woman with long dark hair, wearing a black top and a gold necklace, standing with her arms crossed. The background is a blurred outdoor setting.

NANCY HERZ:

- Født 14. april 1996 i Beirut i Libanon, oppvokst i Haugesund.
- Aktiv i Amnesty siden 2011. Nestleder og etter hvert leder av Amnestys Haugesund-gruppe fra 2013 til 2014, og i en periode i 2015-2016.
- Kåret til årets menneskerettighetsaktivist i Amnestys Region Sør i 2015. Mottaker av Skamløsprisen 2016, Rachel Grepp-prisen 2016 og Fritt Ords Hønnørpris for 2016.
- 2. vara i Amnesty i Norges styre fra 2014, og valgt inn som førstevara i 2016. Det betyr at hun har møteplikt og talerett i alle styremøtene.

- Amnesty har blitt en del av mitt DNA

Alle ville ha en bit av Amnestys styremedlem Nancy Herz i 2016.

«Vi er de skamløse arabiske jentene, og vår tid begynner nå» var tittelen på Nancys kronikk i Aftenposten i april 2016. Der slo hun et slag for minoritetsjenta som «til tross for fordommer, hat, trusler og fysisk vold trosser samfunnet rundt seg og bryter grenser».

Plutselig var Amnestys «super-Nancy» med på å sette nasjonal dagsorden.

- For meg var dette å følge opp de menneskerettighetssakene jeg brenner for. Det handler om retten til å være den du er, til å leve det livet du vil. Altså om helt grunnleggende menneskerettigheter, sier Nancy.

Hun ble født i krig, under Operasjon Vredens Druer i Libanon i 1996. Det er alltid i bevisstheten hennes.

- Legene forsøkte faktisk å få litt ekstra fart på fødselen fordi det ble bombet rundt sykehuset, forteller Nancy. Et halvt år senere reiste familien til Norge, og Nancy vokste opp i Haugesund. Da familien var på ferie i Libanon sommeren 2006 brøt det ut krig igjen.

- Jeg tror slike erfaringer har mye å si for å ta urettferdighet personlig. Det er veldig lett å tenke at det som skjer «der borte», det skjer ikke med oss. Men jeg vet, og har alltid visst, at jeg er heldig som bor i et trygt land, sier Nancy.

Etter kronikken ville alle ha en bit av 20-åringen. Det ble arrangert «Skamløs dag» på Stortinget og hun ble invitert til debatt etter debatt. Pressen ringte uten stans.

- Det betød veldig mye å ha Amnesty i bakgrunnen som en liten klippe å holde fast ved, sier Nancy.

Det første møtet med Amnesty var på en skoletur til Oslo i 10. klasse. Nancy kom i snakk med en Amnesty-aktivist på Karl Johan som samlet inn signaturer til dødsdømte Troy Davis, og hun skjønnte med ett hvordan hun kunne bruke den sterke rettferdighetssansen sin. Den som gjorde at hun lå våken om nettene på barneskolen, fordi hun forsøkte å regne ut hvordan man kunne mette alle verdens sultende barn.

- Før møtet med Amnesty visste jeg ikke at frivilligheten fantes. Jeg visste ikke at man kunne engasjere seg på grasrotnivå, sier Nancy.

Kort tid etter sendte Nancy en e-post til Amnestys regionleder i Stavanger. Et halvt år senere ble hun nestleder og senere leder av Amnestys Haugesund-gruppe. Hun bidro til at gruppa vokste fra fem-seks personer til mellom 30 og 40 aktive medlemmer. Nancy planla aksjoner, fikk omtale i lokalpressen, skrev kronikker og holdt utallige foredrag.

- Jeg inviterte meg selv til mange skoler, spesielt ungdomsskoler. Det å kunne inspirere andre til å engasjere seg er fremdeles det jeg synes er mest spennende, sier Nancy.

Ytringsfrihet er hjertesaken hennes. På venstre underarm har hun fått tatovert på arabisk: «Min frihet er å være som de vil jeg ikke skal være».

- Jeg er bevisst på at jeg er heldig som kan si det jeg vil og få lov til å bli hørt. Jeg kan si ting som for eksempel Raif Badawi ble fengslet for i Saudi-Arabia. Jeg føler jeg har en plikt til å bruke stemmen min. Ja, jeg risikerer å bli hetset litt, men andre risikerer livet, sier Nancy.

Hun beskriver Amnesty som en av sine viktigste identitetsmarkører, og har også tatovert inn Amnesty-flammen på høyrearmen.

- Da jeg var yngre tenkte jeg mye på hva som var min identitet. Var jeg norsk? Var jeg libanesiske? Var jeg først og fremst muslim? Men gjennom Amnesty fant jeg min identitet i det at jeg brant for det samme som millioner av andre mennesker over hele verden, nemlig menneskerettighetene. Jeg innså at man ikke trenger å være enten det ene eller det andre, sier Nancy.

Hun understreker at det er viktig at ungdom selv får definere hvem de er og hva de brenner for, og at man ikke lar ytterpunktene få definisjonsmakten.

Nancy mener noe av det beste med Amnesty er at man kan engasjere seg akkurat på den måten man vil.

- Jeg har fått utvikle meg og fått muligheten til å påvirke både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Aktivistene og medlemmene er en likeverdig del av organisasjonen, og kan være med på å forme hva Amnesty jobber med. Amnesty har blitt en del av mitt DNA, og jeg kommer aldri til å slutte å være medlem i Amnesty.

Hør intervju med Nancy Herz i Amnestys podkast **Megafonen** i iTunes eller på www.amnesty.no.

Styret i Amnesty International i Norge fra november 2016:

Styreleder: Kjetil Haanes. Nestleder: Thea Schjødt. Styremedlemmer: Veslemøy Aga, Tonje Hellevig, Tor-Hugne Olsen, Gro Herefoss Davidsen, Kjell Johnsen og Wasim Zahid. 1. vara: Nancy Herz. 2. vara: Thomas Øvestad. 3. vara: Inga T. Laupstad. 4. vara: Victor Johannes Matre. Ansatt-representanter: Ole-Gunnar Solheim og vara Camilla Kolverud.

Barn leker i en uformell leir for flyktninger og migranter ved en av grenseovergangene mellom Ungarn og Serbia. Bildet er tatt under en av Amnestys mange etterforskningsreiser i 2016.

Amnesty svikter ikke flyktningene

Det storpolitiske spillet om folk på flukt var både kynisk og deprimerende. Men Amnesty fortsatte å legge press på makta.

Regjeringen avsluttet 2015 med å legge fram 40 innstrammingsforslag til Utlendingsloven. Det hersket ingen tvil: De foreslåtte innstrammningene var gjennomsyret av et ønske om å holde flyktninger vekk fra Norge.

- Dette er det mest alvorlige forsøket jeg noen gang har sett fra en norsk regjering på å undergrave rettighetene til mennesker på flukt, sa generalsekretær John Peder Egenæs.

Amnesty protesterte i alle kanaler. I media, på nett og gjennom skriftlige og muntlige høringer til Stortinget. Sammen med medlemmer og aktivister ble det gjennomført omfattende påvirkningsarbeid mot de folkevalgte.

De mest drastiske innstrammingsforslagene, som handlet om familiegjenforening og enslige mindreårige asylsøkere, fikk heldigvis ikke flertall på Stortinget.

Så kom det som ble kalt dødsstøtet for retten til å søke asyl i Europa. EU-Tyrkia-avtalen om flyktninger trådte i kraft 20. mars etter at Europas og Tyrkias ledere møttes i Brussel og sammen kastet alle internasjonale forpliktelser på båten. Det ble en hestehandel med milliardutbetaling til Tyrkia mot at landet tok imot alle flyktninger som kom ulovlig til de greske øyene.

Amnestys etterforskere var straks på plass i de sørlige grenseprovinserne i Tyrkia for å dokumentere konsekvensene av avtalen. De avslørte ulovlige massereturer av syriske flyktninger, blant dem gravide kvinner og barn.

Gjennom 2015 og 2016 ble den ene europeiske landegrensen etter den andre stengt og tusenvis av mennesker ble sittende fast i provisoriske flyktningleirer. Over 60 000 mennesker på flukt kom seg ikke videre fra Hellas.

- Vi levde i håpet. Nå er det knust, sa irakiske Kurtey til Amnestys etterforskere da de dokumenterte de uverdige og farlige boforholdene flyktninger lever under i Hellas.

I juni overleverte Amnesty i Norge 35 000 signaturer til statsministerens kontor. Det var krav om trygge og lovlige veier til Europa, og retten til å søke asyl for mennesker på flukt.

Det var også knyttet spenning til toppmøtet om flyktninger og migranter i september i forkant av FNs generalforsamling. Formøtene startet allerede på våren, og Amnesty var med og kommenterte alle utkastene fram mot møtet.

Den norske regjeringen var lydhør og støttet Ban Ki-moons ønske om å fremforhandle en global ansvarsfordeling. Amnesty i Norges flyktningekspert, Beate Ekeløve-Slydal, deltok som offisielt medlem av den norske delegasjonen til FNs generalforsamling i New York.

Men verdens ledere sviktet menneskene på flukt. De ble ikke enige om en konkret plan, bare et dokument som Amnestys internasjonale generalsekretær Salil Shetty omtalte som «tomme ord som ikke endret noen ting». Handlingsplanen for flyktningene ble utsatt til 2018.

I forbindelse med forhandlingene om statsbudsjettet sendte Amnesty, sammen syv andre organisasjoner, et felles krav til statsministeren og partilederne. Kravet var å sørge for at det ble satt av nok midler til å hente 2000 syriske asylsøkere fra Hellas og Italia i løpet av 2017, slik at de kunne få behandlet asylsøknadene sine i Norge.

Senere utvidet Amnesty kravet til at Norge over de neste to årene bør behandle søknadene til 10 000 asylsøkere, ikke bare syrere, som er strandet i Hellas og Italia.

35 000

I juni leverte vi over 35 000 underskrifter til statsministerens kontor, med krav om å sikre trygge og lovlige veier til Europa, samt retten til å søke asyl.

1 400

Erna Solberg og Børge Brende mottok 1400 eposter fra Amnesty-aktivister med krav om at Norge måtte ta et tydelig standpunkt under toppleder møtene om flyktninger i New York i september.

65 000 000

På verdensbasis var 65 millioner mennesker på flukt fra hjemmene sine i 2016. Av disse hadde 21,3 millioner krysset en landegrense.

Menneskerettighetsforkjemper og miljøaktivist Máxima Acuña fra Peru fikk brev fra hele verden i forbindelse med «Skriv for liv»-kampanjen, og 1145 av dem kom fra Norge. Mer enn 150 000 personer verden rundt signerte Amnestys aksjon, hvor kravet var at Máxima og hennes familie måtte beskyttes mot vold og trakassering. 26 595 av disse underskriftene ble samlet inn i Norge.

Sendte håp fra Norge

Aktivister i hele Norge viste peruanske Mxima Acuna og andre menneskerettighetsforkjempere at de ikke er alene i kampen for rettferdighet.

- Jeg vil takke dere av hele mitt hjerte for alle brevene dere har sendt meg, og for at dere gir meg mot til å kjempe videre, sa Mxima Acuna, som mottok kilovis med brev fra Amnesty-aktivister over hele verden. Mxima kjemper for retten til landområdene hun bor på i Peru, men opplever trusler om tvangsutkastelser, vold og trakassering.

På et annet kontinent satt regimekritiker og blogger Raif Badawi fengslet på fjerde året. Gjennom hele 2016 fortsatte demonstrasjonene for ham og de andre samvittighetsfangene i Saudi-Arabia.

Det startet med avdukingen av «Ytringsfrihetens benk» foran den saudiarabiske ambassaden i Oslo i januar, og siden var det demonstrasjon første fredag hver måned. Flere trofaste demonstranter har møtt opp nesten hver eneste gang siden den første protesten ble organisert i 2015.

Over hele landet tok folk til gatene for å markere at alle skal få være seg selv og elske den de vil. I Trondheim var det rekordmange som deltok på Pride. Her gikk over 3500 personer i toget, og av disse valgte 500 å gå bak Amnestys parole « elske er en menneskerett». I Tromsø deltok 1000 mennesker på Arctic Pride. Under Regnbuedagene i Bergen inviterte region Vest psykolog og aktivist «Valentina» fra Murmansk for å fortelle om situasjonen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner i Russland.

På Vestlandet var det rekordopplutning til kvinnedagen 8. mars. Aldri før har så mange mennesker deltatt på Amnestys bannerverksted og gått i tog i Bergen.

Brevmaratonet «Skriv for liv» vekket også stort engasjement over hele landet. I løpet av kampanjeperioden i november og desember ble det samlet inn nesten 200 000 underskrifter, appellbrev og e-poster i Norge.

Blant de mange vellykkede arrangementene var «juleverksted med mening» i Trondheim, hvor folk stimlet sammen for å skrive solidaritetsbrev. Fra region Nord kom det hele fire kilo brev.

Som en del av «Folk i fare»-kampanjen kjempet aktivister over hele verden for at Mohamedou Slahi, som skrev den bestselgende boken «Dagbok fra Guantnamo» fra cellen sin, skulle løslates eller få en rettferdig rettsak. Over 18 000 personer i Norge signerte aksjonen. Slahi ble løslatt 17. oktober 2016 etter 14 år i fengsel uten tiltale, dom eller rettsak.

Lokalgruppa i Volda satte fokus på «Stopp tortur»-kampanjen og samlet inn signaturer, mens gruppa i lesund fulgte opp sin mangeårige tradisjon med å selge pepperkaker formet som fredsduer til inntekt for Amnesty.

I Stavanger engasjerte Amnesty og Kapittelfestivalen den syriske fotografen Nawar Alghousini til å ta bilder av mennesker som har måttet flykte, noe som resulterte i utstillinger i Stavanger, Skien og Kristiansand. Det ble arrangert menneskerettighetsuke og kultur-dugnad for menneskerettighetene, og da Moddi sang for frihet på Kick i Kristiansand gikk inntektene til Amnesty.

4 500

Antall solidaritetsbrev og støtteerklæringer som ble sendt fra Norge under brevmaratonet «Skriv for liv». Til sammen deltok 46 Amnesty-grupper fra hele Norge i kampanjen.

885 986

Antall signaturer som ble samlet inn i 2016. Av disse var 788 245 elektroniske (SMS, nett og sosiale medier) og 97 741 fysiske.

632

På landsbasis ble det arrangert 632 aktiviteter. Ved årsskiftet var det registrert 71 aktive Amnesty-grupper i Norge.

Endret liv verden rundt

Lokalt engasjement førte til globale gjennombrudd.

Over 650 personer ble løslatt fra urettferdig fengsling og uverdige soningsforhold. 40 land endret lovverket sitt. Krigsforbrytelser ble avdekket og verdens øverste fotballorgan ble stilt til veggs. Alt dette fikk vi til i 2016 ved at millioner av mennesker over hele verden engasjerte seg.

En av dem som fikk friheten tilbake var Albert Woodfox. På 69-årsdagen sin i februar slapp han endelig ut av fengselet i Louisiana, etter hele 43 år og 10 måneder på isolat. Amnesty jobbet med saken hans i flere år, og hundretusener av mennesker stilte seg bak kravet om at Woodfox måtte løslates.

- Jeg kan ikke beskrive hvor verdifullt det er å få brev fra mennesker over hele verden. Det ga meg en følelse av verdighet, sa Albert Woodfox.

Da Jeffery Wood skulle henrettes i Texas 24. august, for et drap han åpenbart ikke hadde begått, mottok amerikanske myndigheter over 22 000 signaturer fra Norge. Få dager etterpå kom beskjeden om at henrettelsen var stanset.

Over 35 000 personer i Norge engasjerte seg da de fikk høre om 13 år gamle Maria, som ble tvunget til å gifte seg med en 70 år gammel mann i Burkina Faso. Maria er nå hjemme hos familien sin igjen, og faren har skrevet under på en erklæring om at ingen av døtrene skal giftes bort ved bruk av tvang. I tillegg har myndighetene forpliktet seg til å få slutt på tvangsekteskap og ekteskap mellom voksne og barn.

Amnestys etterforskningsleder Anna Neistat klarte å komme seg inn i flyktingleirene på øystaten Nauru, hvor Australia tvangssender asylsøkere og flyktninger. Hun beskrev forholdene som noe av det verste hun hadde sett i sin mangeårige karriere som kriseetterforsker. «Helvetesøya» Nauru fikk mye medieomtale, også i Norge.

- Inntrykkene derfra vil besøke meg for alltid, sa hun til NRK Urix. I møte med australske myndigheter ba hun dem om å stanse med den systematiske og grusomme mishandlingen som foregår på Nauru.

- Styrken i fellesskapet i Amnesty er tydeligst for meg når vi går inn i møter med myndighetene i et land og kommer med en forespørsel. Det gir en helt egen følelse å bære med meg brev og underskrifter fra tusenvis av mennesker. Da føler jeg at jeg ikke bare representerer meg selv eller organisasjonen, men en hel bevegelse av mennesker som virkelig tror på sakene vi jobber med, sa Anna Neistat da hun ble intervjuet i podkasten Megafonen.

I mai fikk Amnesty også adgang til et provisorisk internerings-senter i Anbar, vest for Bagdad i Irak. Der fant etterforskerne rundt 700 mennesker, noen helt nede i 15-årsalderen, som ble holdt uten tiltale under grusomme forhold, mistenkt for å ha tilknytning til den såkalte Islamske stat (IS). Amnesty offentliggjorde funnene, hvilket førte til løslatelsen av 293 personer.

Amnesty avdekket også elendige arbeidsforhold i Qatar i forbindelse med forberedelsene til VM i fotball i 2022. Dette resulterte i at FIFA vil opprette en selvstendig komité som skal overvåke forholdene på VM-arenaene.

I tillegg ble tidligere president Hissène Habré dømt til livsvarig fengsel for forbrytelser mot menneskeheten, krigsforbrytelser og tortur begått i Tsjad mellom 1982 og 1990. Blant de sentrale bevisene påtale-myndighetene la fram var det flere Amnesty-rapporter fra 1980-tallet.

Dette er bare noen få eksempler på hva vi fikk til. Amnestys medlemmer og støttespillere kjemper for menneskerettighetene over hele verden. De skriver, de demonstrerer, de gir pengestøtte. At det nytter ser vi hver eneste dag.

100

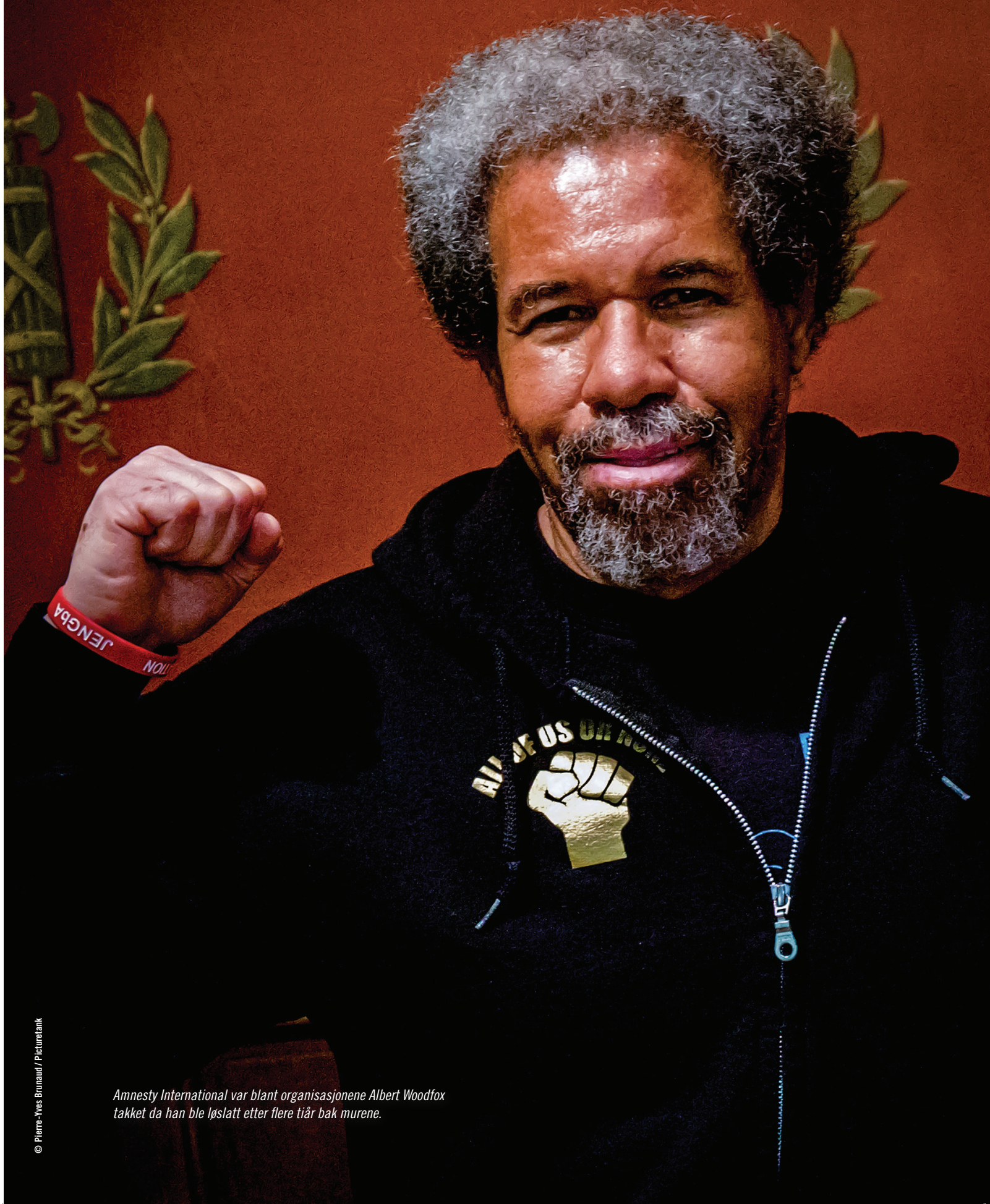
Rundt 100 etterforskere jobbet med å avsløre menneskerettighetsbrudd for Amnesty i 2016.

4 649 971

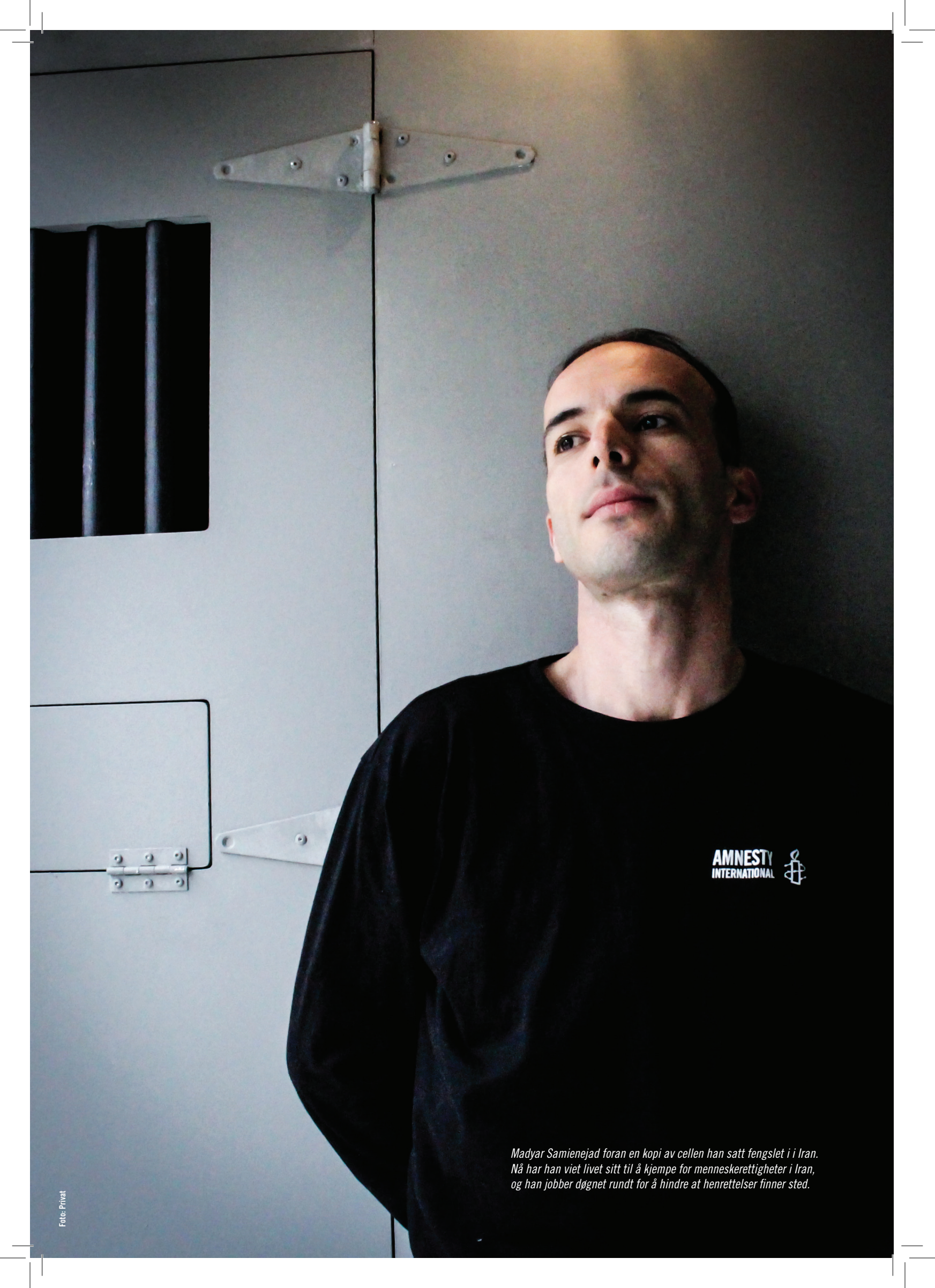
Amnestys «Skriv for liv»-kampanje endte med 4 649 971 appellbrev, underskrifter og solidaritetsbudskap i 2016. Mennesker i 165 land deltok i kampanjen.

150

I 2016 publiserte Amnesty over 150 rapporter fra etterforskningsarbeid utført over hele verden. Alle rapportene kom med anbefalinger rettet mot relevante myndigheter og andre instanser.

Amnesty International var blant organisasjonene Albert Woodfox takket da han ble løslatt etter flere tiår bak murene.

Madyar Samienezad foran en kopi av cellen han satt fengslet i i Iran. Nå har han viet livet sitt til å kjempe for menneskerettigheter i Iran, og han jobber døgnet rundt for å hindre at henrettelser finner sted.

Han redder unge fra galgen

Arbeidet mot dødsstraff fortsetter. Fra Amnesty kontor i Oslo avdekker Madyar Samienejad noen av Irans mørkeste hemmeligheter.

I januar publiserte Amnesty International en viktig rapport om dødsstraff mot mindreårige lovbrøyttere i Iran. Store deler av arbeidet med å innhente informasjon og bekrefte fakta ble gjort fra Amnestys kontor i Oslo, hvor etterforsker Madyar Samienejad har sitt arbeidssted. Madyar er blogger og journalist fra Iran, og kom til Norge i 2010.

- Metodene mine varierer fra sak til sak. Jeg bruker kilder jeg stoler på, for eksempel advokater, menneskerettighetsaktivister, slektninger og andre lokale kilder. Noen ganger er det media. Jeg følger med på iranske medier hver dag for å vite hva som skjer og være oppdatert på situasjonen angående menneskerettighetene, forteller Madyar.

Prosessene i sakene er fulle av feil, helt fra arrestasjon til dom. Mange blir torturert under avhørene, uten at domstolene tar hensyn til det. Den nye loven om mindreårige lovbrøyttere blir heller ikke vektlagt. Noen ganger er prosessen altfor kjapp, og henrettelsene skjer på veldig kort tid.

Madyar har selv erfaring med rettspraksisen i hjemlandet sitt. I 2004 ble han arrestert i Teheran på grunn av bloggen sin. Han tilbragte tre måneder isolert i en celle i det beryktede Evin-fengselet, hvor han også ble torturert. Tre rettsinstanser dømte ham til totalt 34 måneder i fengsel. Da han ble løslatt etter to år, gikk det ikke lang

tid før han fikk trusler om at han ville arresteres på nytt. Madyar dro til Tyrkia og kom som flyktning til Norge i 2010. Nå gjør han en svært solid innsats for menneskerettighetene, blant annet gjennom avsløringer som i rapporten «Growing up on death row», en rapport som fikk stor oppmerksomhet både i Norge og ellers i verden.

2016 ble verdenskongressen mot dødsstraff holdt i Oslo, og Amnesty samarbeidet med den internasjonale organisasjonen «Ensemble contre la peine de mort» om arrangementet. Delegater fra hele 27 Amnesty-seksjoner var blant kongressens 1500 deltakere. På talerstolen sto tidligere dødsdømte og etterlatte etter henrettede, i tillegg til representanter fra myndigheter og sivilsamfunnet i en rekke land, samt mange fremtredende eksperter.

Arbeidet med å avskaffe dødsstraff går sakte, men sikkert framover. I 2016 avskaffet Benin og Nauru dødsstraff for alle forbrytelser, og for første gang siden 2006 var ikke USA blant de fem landene i verden som henrettet flest. Dette året var det 20 som ble henrettet i USA, og det er det laveste antallet siden 1991.

104 land, mer enn halvparten av alle verdens land, har nå avskaffet denne nedverdiggende og umenneskelige straffemetoden. Da Amnesty begynte å jobbe med dette temaet i 1977, var det kun 16 land som hadde avskaffet dødsstraff.

87 %

Så stor del av alle kjente henrettelser i 2016 fant sted i Iran, Saudi-Arabia, Irak og Pakistan. I tillegg henrettes kina tusenvis hvert år, men antallet holdes hemmelig.

104

Antall land som nå helt har avskaffet dødsstraffen. Over 140 land har avskaffet straffen enten i lovverket eller i praksis. Det siste betyr at de ikke har henrettet noen på minst 10 år.

18 848

Antall mennesker som Amnesty visste at hadde en dødsdom hengende over seg ved slutten av 2016. Men mørketallene er store.

Bildet er tatt ved en av Amnestys månedlige demonstrasjoner foran den saudiarabiske ambassaden i Oslo.

Slik støtter Norge Amnesty

Medlemmene er Amnestys økonomiske ryggrad.

Amnesty International i Norge har over hundre tusen støttespillere som på ulike måter bidrar til kampen for menneskerettighetene. For å kunne være uavhengige, så mottar ingen nasjonale Amnesty-seksjoner statlig støtte, utenom til enkelte undervisningsprosjekter. Det betyr at de langsiktige og faste økonomiske bidragene fra medlemmene er en forutsetning for at Amnesty kan fortsette å kjempe for menneskerettighetene.

- Menneskerettighetsarbeidet koster penger. Det gjelder alt fra etterforskningsreiser i konfliktområder til lansering av rapporter og gjennomføring av kampanjer. I en tid hvor menneskerettighetene er

under sterkt press, er det utrolig viktig at vi kan arbeide med full styrke, sier generalsekretær John Peder Egenæs.

Takket være medlemmer og andre private støttespillere samlet Amnesty International i Norge inn 96,8 millioner kroner i 2016.

- Støtten vi mottar forplikter, og hver dag gjør vi prioriteringer for å bruke midlene på mest mulig effektiv måte. Det varmer at så mange velger å støtte Amnesty, og dermed er med i kampen for ytringsfrihet og mot diskriminering og overgrep, sier John Peder.

MEDLEMMER

I 2016 hadde Amnesty i Norge 58 500 medlemmer, hvorav 43 500 av dem støttet Amnesty månedlig. Medlemmene bidro med totalt 68,4 millioner kroner. Bidragene fra medlemmene utgjør størstedelen av Amnestys inntekter, og er helt avgjørende for at vi kan jobbe som vi gjør. Takket være medlemmene er Amnesty i Norge en viktig bidragsyter til Amnestys internasjonale arbeid. Medlemmene er selv med på å avgjøre Amnestys strategi og arbeid, både gjennom landsmøtet og aktivt arbeid i grupper.

Ved å bli medlem kan man velge å bidra månedlig eller betale en årlig medlemskontingent. Les mer på www.amnesty.no/blimedlem.

TESTAMENT

Amnesty er svært takknemlig for at flere hvert år velger å gi en del av arven de etterlater seg til vårt menneskerettighetsarbeid. Disse gavene gir oss muligheten til å sette i gang nye prosjekter for å bedre menneskerettighetssituasjonen i fremtiden.

I 2016 mottok vi to millioner kroner i testamentariske gaver fra syv personer. De som kan tenke seg å utgjøre en forskjell på lignende måte kan lese mer om dette på www.amnesty.no/testament eller kontakte oss på telefon **22 40 22 00**. Om man ønsker hjelp med å utarbeide testament bistår gjerne vår samarbeidspartner, advokatfirmaet Hjort.

BEDRIFTER OG ORGANISASJONER

Bedrifter og organisasjoner over hele landet støtter Amnesty økonomisk, og vi samarbeider om foredrag og arrangementer med våre største støttespillere. I 2016 mottok vi til sammen 6,5 millioner kroner fra næringsliv, fond, stiftelser, fagforeninger, organisasjoner og institusjoner.

Informasjon om hvordan bedrifter og organisasjoner kan støtte Amnestys arbeid finnes på www.stottespiller.amnesty.no.

GAVER

Mange ønsker å bidra med et engangsbeløp, noe vi setter stor pris på. Noen gir også gaver i forbindelse med spesielle begivenheter som jubileumsmarkeringer, dåp, bryllup, bisettelser og begravelser. Man kan gi en gave ved å gå inn på www.amnesty.no/gi-gave eller ved å overføre penger til kontonummer **1644 11 69764**. Vi hjelper gjerne til med gavekort eller takkekort.

Kontakt oss på telefon **22 40 22 00** eller send en epost til medlem@amnesty.no.

SMS-AKTIVISTER

I 2016 bidro 66 000 SMS-aktivister med 569 241 signaturer og 19,5 millioner kroner.

SMS-nettverket er Amnestys største og mest effektive aksjonsnettverk i Norge. Det brukes når det er rask responstid og et høyt antall underskrifter som teller. Det koster 10 kroner per aksjon, totalt 30 kroner per måned.

Man kan bli SMS-aktivist ved å sende **AMNESTY til 2115** eller ved å registrere nummeret sitt på www.amnesty.no/smsaktivist.

MEGAFONEN

En podkast fra Amnesty International i Norge

AMNESTY
INTERNATIONAL

AMNESTY PÅ NETT

amnesty.no

[@Amnesty_Norge](https://twitter.com/Amnesty_Norge)

[AmnestyNorge](https://www.youtube.com/AmnestyNorge)

[Amnesty International Norway](https://www.facebook.com/AmnestyInternationalNorway)

[@Amnesty_Norge](https://www.instagram.com/Amnesty_Norge)

[amnestynorge](https://www.snapchat.com/add/amnestynorge)

Design: involve.no

Amnesty International i Norge

Postadresse: Postboks 702 Sentrum, 0106 Oslo. Besøksadresse: Grensen 3, 0159 Oslo

Tlf: 22 40 22 00. E-post: info@amnesty.no. Kontonummer: 1644 11 69764.